

μα, οι καλλιέργειες και οι κήποι της Κυθρέας. Μια έρευνα, στα πλαίσια της βοτανολογίας και των σπανίων και μοναδικών φυτών της Κυθρέας, θα ήταν ιδιαζόντως χρήσιμη. Το αρδευτικό σύστημα αλλιά και οι νερόμυλοι της Κυθρέας, με τις οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές τους προεκτάσεις κήπ. συνιστά ένα άλλο, ιδιαίτερα ενδιαφέροντα, άξονα μελέτης και αναζήτησης. Ήδη σχετικές εργασίες έχουν κατατεθεί. Αναφέρομαι στη συστηματική μελέτη του Κώστα Ζ. Γιαννό και σε όσα αναφέρει ο Σάββας Χρηστίδης.

Είναι, ακόμα, ενδιαφέρον να δει κανείς την παιδεία, ιδιαίτερα στα χρόνια της ύστερης Τουρκοκρατίας και Αγγλοκρατίας, όπου επιφανείς κάτοικοι της Κυθρέας διέπρεψαν στον τόπο της εκπαίδευσης, των Γραμμάτων, αλλιά και του δημόσιου βίου, πολιτικού και οικονομικού, γενικότερα, Απομένει, τέλος, η συστηματική καταγραφή της ηεηλητημένης Κυθρέας, η αναζήτηση των θησαυρών που έχουν χαθεί. Η αναφορά στις εκκλησιές της, στις εικόνες που χάθηκαν, στις αγιογραφίες, που σχεδόν έχουν καταστραφεί, καθώς και η εκτενής, αναλυτική και συστηματική καταγραφή όσων απερίγραπτων και πρωτοφανών εγκλημάτων συνέβησαν κατά την εισβολή. Αλλιά και μετά. Ήδη κάποια έχουν περιηγηθεί σε σχετικές μαρτυρίες και μονογραφίες ή βρίσκονται στο Αρχείο Προφορικής Ιστορίας του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών.

Παρακαλώ τον πλάστη μου

της Μαρίτσας Χ'Γιακουμή

*Παρακαλώ τον πλάστη μου
χρόνια πολλή να ζήσω
έτσι άξιππα που έφυγα
έτσι άξιππα να ξιωθώ
να ξαναπάω πίσω*

*Στους τάφους των προγόνων μου
να πα να γονατίσω
λιβάνι, κάρβουνα κι ελιά
να 'χω για να καπνίσω
και να τους κηάψω που καρδιάς
να τους ευχαριστήσω*

*Κι ύστερα εν να σηκωθώ
να πα 'να συργιανίσω
πλητάνι κι Χαηεύκαση
να πα 'να συργιανίσω*

*Και την Αγία Άννα μας
μα και την Παναγία
για ν' άψω τα καντήλια τους
αν έχω την υγεία.*